

CD&V volgt haar "christelijk kompas" in impasse over euthanasie bij dementie

CD&V volgt zijn "christelijke kompas" bij een poging om de impasse rond euthanasie bij gevorderdedementie te doorbreken. Ondraaglijk, zichtbaar lijden moet het uitgangspunt blijven. Ethici, juristen en artsen onderschrevendat standpunt in het Vlaams Parlement. "Zo'n hervorming kan niet in één pennentrek."

Veerle Beel

27 april 2026 om 23:59

 Luisteren

 Delen

"Weesterughoudend. De deur voor euthanasie bij dementie mag op een kier worden gezet, zodat ze af en toe open kan in existentiële gevallen. Maar het moet geen wijd open deur zijn, waar de een na de ander door wil." Met die waarschuwing sloot medisch

ethicus Chris Gastmans (KU Leuven) zijn keynote af op een studiedag van CD&V in het Vlaams Parlement.

Waarom nog een studiedag over euthanasie bij dementie, na alle hoorzittingen en debatten die er al over plaatsvonden in de Kamer? Minister van Justitie Annelies Verlinden (CD&V) zei vorige week in *De afspraak* dat ze wel degelijk werk wil maken van een wetswijziging die euthanasie bij gevorderde dementie mogelijk maakt, en ze herhaalde die belofte ook maandag.

Ze wil zich echter niet vastpinnen op een timing. Het werk is nu aan de administratie, die met de input van de studiedag een wettekst moet uitschrijven. "Dat kan niet zomaar in één pennentrek", klinkt het in een persbericht.

Ook CD&V-voorzitter Sammy Mahdi wimpelde de vraag over een timing af: "Journalisten bellen mij met de vraag: wanneer, en hoe snel? Oneliners kun je in een paar seconden geven, maar het vraagt veel meer tijd en moed om te luisteren naar experts en mensen die dagelijks met het levenseinde van personen met dementie te maken hebben. We moeten oppassen voor de impact van zo'n maatregel op de samenleving. Zelfs mijn eigen vader, die nog niet zo heel oud is, zegt al dat hij niemand tot last wil zijn. We mogen niet denken dat het leven met dementie per definitie mensonwaardig is, en dat het daarom moet stoppen. We zullen ons niet laten leiden door mensen die populistisch te werk gaan. Daarom trekken wij het debat nu naar ons toe."

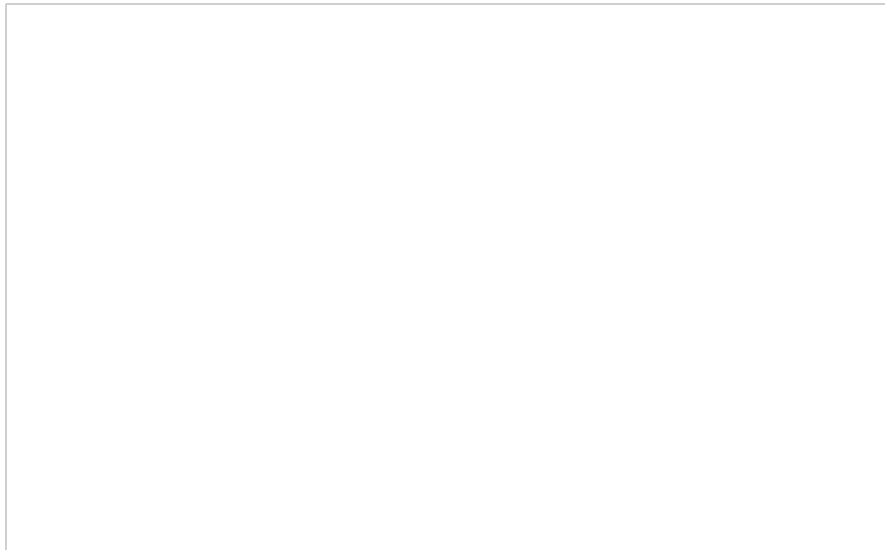
Zorgen voor elkaar

Eén op de vijf mensen die oud worden, zal vroeg of laat met dementie te maken krijgen. Het belangt dus velen aan, en de vraag is groot: mensen met dementie kiezen nu soms te vroeg voor euthanasie, omdat het later niet meer kan. "Die lacune in de wet moeten we wegwerken", zei Kamerlid Els Van Hoof. "Wij moeten rechtszekerheid durven te geven, maar die moeten we zien te verzoenen met menselijke waardigheid. En

waardigheid uit zich niet alleen in zelfbeschikking, maar ook in hoe we voor elkaar zorgen."

Van Hoof mocht de krijtlijnen uittekenen die bepalend zijn voor de partij: de euthanasiewet wordt uitgebreid, maar bij vergevorderdedementie, wanneer de persoon niet meer wilsbekwaam is, moet het uitzichtloos en ondraaglijk lijden het uitgangspunt zijn. De wilsverklaring alleen volstaat niet.

De wilsverklaring is wel nodig, en ze moet ook samengaan met een vroegtijdige zorgplanning, waarbij arts en patiënt voortdurend opnieuw in dialoog gaan, om na te gaan welke zorg er nodig is en of de wil van de patiënt dezelfde is gebleven of niet. De beslissing om tot euthanasie over te gaan moet altijd het gevolg zijn van een zorgvuldig traject, waarbij ook de naaste omgeving van de patiënt betrokken wordt. Minstens drie artsen moeten de beslissing vooraf toetsen. "Ons voorstel verschilt niet zoveel van de voorstellen van andere partijen", zei Van Hoof. "We gaan graag het gesprek aan."

Belangrijk voor CD&V: de actuele wensen van de patiënt moeten gerespecteerd worden. Die overschrijven de wilsbeschikking niet volledig: wanneer een patiënt zich zou verzetten tegen de uitvoering, moet de arts de actuele wensen zorgvuldig afwegen tegen de wilsverklaring en de vroegtijdige zorgplanning.

"In de ogen kunnen kijken"

Artsen die ervaring hebben met mensen met dementie en hun levenseinde, onderschrijven die visie. Professor Rik Vandenberghe, neuroloog en hoofd van de geheugenkliniek in het UZ Leuven, zei dat "existentieel lijden" in geen enkel neurologisch handboek staat. Voor hem moet er sprake zijn van zichtbaar ondraaglijk lijden als er euthanasie wordt gevraagd voor een persoon met dementie die wilsbekwaam is. "Wij, artsen, willen de patiënt in de ogen kunnen kijken en geloven dat wat we doen goed en gewenst is."

Vandenberghe zei ook dat er veel meer mogelijk is dan de meeste mensen denken: "Het idee dat euthanasie nu te snel moet, omdat het later niet meer kan, is een misvatting. Ook in een fase van matig tot ernstige dementie kunnen patiënten nog aangevendat ze niet langer willen leven."

Bij de uitgenodigde juristen waren twee geluiden te horen. Zo waarschuwde advocaat Joris Van Cauter: "Als je de deur op een kier zet, kan een windstoot ze helemaal openbeuken." Professor Tim Opgenhaffen, zowel verbonden aan de KU Leuven als aan de VUB, pleitte dan weer als enige voor een wetgeving die ruimte laat aan andersdenkenden. Hij zei: "Het gaat hier over één mensbeeld, waarbij het personalisme centraal staat: de actuele persoon gaat voor op de wensen van de vroegere persoon, die de wilsbeschikking schreef. Het probleem is dat niet iedereen er zo over denkt. De vraag is of een wetgeving ruimte kan geven aan beide mensbeelden? Volgens mij wel. Jezou mensen kunnen laten neerschrijven in hun wilsbeschikking hoe ze daarover denken: moet hun wilsbeschikking hun latere wil overschrijven, of niet?"

Het leek er niet op dat CD&V-voorzitter Mahdi dit laatste voorstel meenam in zijn conclusies. Hij rondde af met een dankwoord aan alle mensen "die ons vandaag gesterkt hebben in onze overtuiging" en die de partij de moed geven om "door te gaan in de richting van een nieuwe wet, met het christelijke kompas voorop".